

100

Antoni Maria
Badia i Margarit

Si l'esperit universitari es caracteritza per la construcció i la transmissió de coneixement, per la implicació en el futur de la societat i pel diàleg permanent amb el que de més avançat es produeix al món, el Dr. Badia i Margarit n'és un dels nostres grans referents. Enguany commemorem el centenari del seu naixement.

Alumne de la Mútua Escolar Blanquerna d'Alexandre Galí, un cop acabada la Guerra Civil va estudiar Filologia a la Universitat de Barcelona, aleshores greument afeblida per l'exili i l'expulsió de molts dels seus professors més eminents. El vincle amb la seva *alma mater* no es va trencar mai i hi va exercir de mestre de successives generacions de lingüistes. Un cop completada la llicenciatura i presentada la seva tesi doctoral, l'any 1948 Badia i Margarit en va esdevenir catedràtic de Gramàtica Històrica Espanyola i l'any 1977, de Gramàtica Històrica Catalana.

La seva trajectòria a la Universitat de Barcelona culminà quan el mes de desembre de 1977 va ser el primer rector elegit democràticament després de la fi de la dictadura. El seu mandat es va distingir per un impuls decidit de la participació, de l'autonomia i de la catalanització de la universitat, que va veure aprovats els seus primers estatuts democràtics l'any 1985. El Dr. Badia es va referir així a aquell període: «Els qui duguérem les regnes de la universitat en els vuit anys esmentats ho férem amb la convicció pregona que col·laboràvem a la reconstrucció nacional de la Catalunya malmesa i sofrent dels darrers quaranta anys».

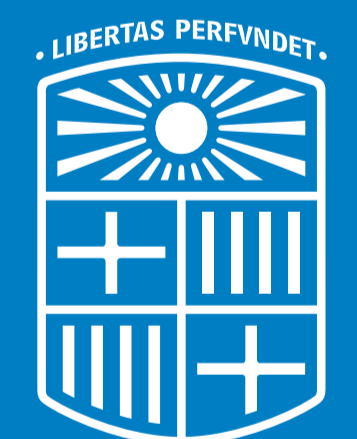
El Dr. Badia i Margarit és autor d'obres fonamentals sobre la llengua catalana, va contribuir a projectar-la al món i va obrir incansablement noves línies de recerca. Membre de l'Institut d'Estudis Catalans, en va presidir la Secció Filològica i va impulsar l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes i el Grup Català de Sociolingüística.

Científic honest i rigorós, reconegut internacionalment, exponent d'un humanisme profund, la trajectòria del Dr. Badia i Margarit honora, per la seva dignitat i la seva coherència, la nostra universitat i el nostre país.

Carles Duarte i Montserrat
Comissari de l'Any Badia i Margarit

**Generalitat
de Catalunya**

**UNIVERSITAT DE
BARCELONA**

Badia i Margarit, 100 anys

Aquesta exposició recupera el contingut de l'exposició «El rectorat Badia i la transició a la Universitat de Barcelona», que es va poder visitar del 3 de desembre de 2007 al 23 de gener de 2008 al vestíbul principal de l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona, amb motiu de l'acte d'homenatge que la UB va retre al Dr. Antoni Maria Badia i Margarit en reconeixement de la seva dilatada i rica trajectòria acadèmica, professional i humana.

L'exposició fa palès el difícil repte que el Dr. Antoni Maria Badia i Margarit va haver d'assumir com a rector d'aquesta universitat després dels llargs anys de la dictadura. Calia recuperar l'endarreriment que el règim franquista havia representat per al coneixement científic en general i per a la llengua catalana en particular, així com per a les llibertats democràtiques, que havien estat suprimides de soca-rel l'any 1939.

Partint del que va representar per a la universitat aquella desfeta, l'exposició mostra com, malgrat la repressió i la censura, s'organitzaren formes de lluita antifranquista: des de la resistència cultural d'amplis sectors de la societat fins a la implicació política i sindical dels estudiants universitaris democràtics i d'una part del professorat.

A partir del context històric, es vol recordar tot el seguit de lluites i reivindicacions que van fer possible la democratització de la universitat, un procés en què despuntà la trajectòria del Dr. Badia per la seva llavor de futur en la construcció d'una universitat catalana, autònoma, democràtica i amb vocació de servei a la societat.

Antoni Maria Badia i Margarit fou un pilar clau en el renaixement de la universitat com a institució oberta, catalana i democràtica, i contribuï enormement a la seva adaptació als nous temps. Aquesta transformació va ser possible gràcies al seu ferm pensament polític i al convenciment que la nostra institució havia d'estar al servei de tota la societat i havia de ser un òrgan que impulsés la llengua pròpia dels catalans.

El desembre de 1977 va ser elegit rector de la Universitat de Barcelona entre els representants de tots els col·lectius universitaris. Esdevingué, així, el primer rector democràtic després de la dictadura franquista. Com a rector, va impulsar canvis profunds en les estructures acadèmiques amb l'elaboració dels primers estatuts democràtics de la nostra universitat i la potenciació de l'autonomia universitària i la catalanitat.

La seva formació com a lingüista i la seva especialització en història de la llengua i en gramàtica catalana van contribuir a promoure el català com a llengua pròpia de la nostra universitat, la van projectar al món i en van fomentar, així, l'ús correcte.

Badia i Margarit, amb una voluntat sòlida i persistent, va ser un profund renovador i democratitzador de la nostra institució. Va fer possible la veritable conversió de la universitat en la institució pública al servei de la societat que és avui.

Joan Elias i Garcia

Rector de la Universitat de Barcelona

Retrat fotogràfic d'estudi dels anys cinquanta d'Antoni Maria Badia i Margarit.

Font: Arxiu Badia Cardús (Biblioteca de Catalunya).

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

1920

- Neix a Barcelona el dia 30 de maig.

1924-1938

- Cursa els estudis primaris i de batxillerat a la Mútua Escolar Blanquerna de Barcelona.

1939-1943

- Estudia Filologia Romànica a la Universitat de Barcelona.
- Es llicencia el juny de 1943.

1943-1948

- Fa d'ajudant de classes pràctiques a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona el 1943.
- És professor auxiliar temporal entre 1944 i 1948.
- Esdevé professor adjunt el 1948.

1945

- Es doctora en Filosofia i Lletres per la Universitat de Madrid amb la tesi titulada *Los complementos pronominalo-adverbiales derivados de IBI e INDE en la Península Ibérica*, dirigida per Dámaso Alonso.

1946

- Ingressa al Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) com a col·laborador i n'esdevé cap de secció a partir de 1949.
- És un dels fundadors de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (filial de l'Institut d'Estudis Catalans). Esdevé vocal de la junta i vicepresident l'any 1954.

1948

- Esdevé catedràtic de Gramàtica Històrica Espanyola (1948-1977) i, posteriorment, de Gramàtica Històrica Catalana (1977-1986) de la Universitat de Barcelona.
- Obté el Premi Antonio de Nebrija, del CSIC, pel treball *El habla del Valle de Bielsa (Pirineo aragonés)*.

Separ de fi de carrera de la Secció de Romàniques al restaurant La Lluna l'11 de juny de 1944.

Font: Arxiu Badia Cardús (Biblioteca de Catalunya).

1950

- Investiga sobre la fonètica del català al Laboratori de Fonètica Experimental de la Universitat de Zuric, dirigit per Eugen Dieth.
- Dirigeix el Seminari de Lingüística Espanyola a la Universitat de Munic.

1951

- Publica *Gramàtica històrica catalana*.

1953

- És el vicedirector de l'Escola d'Idiomes Moderns de la Universitat de Barcelona. N'esdevé el director el 1969.
- És el vicepresident del Comitè Organitzador del VII Congrés Internacional de Lingüística Romànica, que té lloc a Barcelona.
- Rep la Comanda amb Placa de l'Orde Civil d'Alfons X el Savi.

1955

- Passa a ser membre del consell de redacció de la *Revista de Filologia Espanyola*.
- Esdevé membre numerari de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona.

1956

- És nomenat *conseiller auprès du bureau* de la Société de Linguistique Romane. N'és nomenat vicepresident el 1965, president el 1968, membre d'honor a partir de 1971 i president d'honor a partir de 1989.
- És professor convidat a la Universitat de Heidelberg.

1959-1960

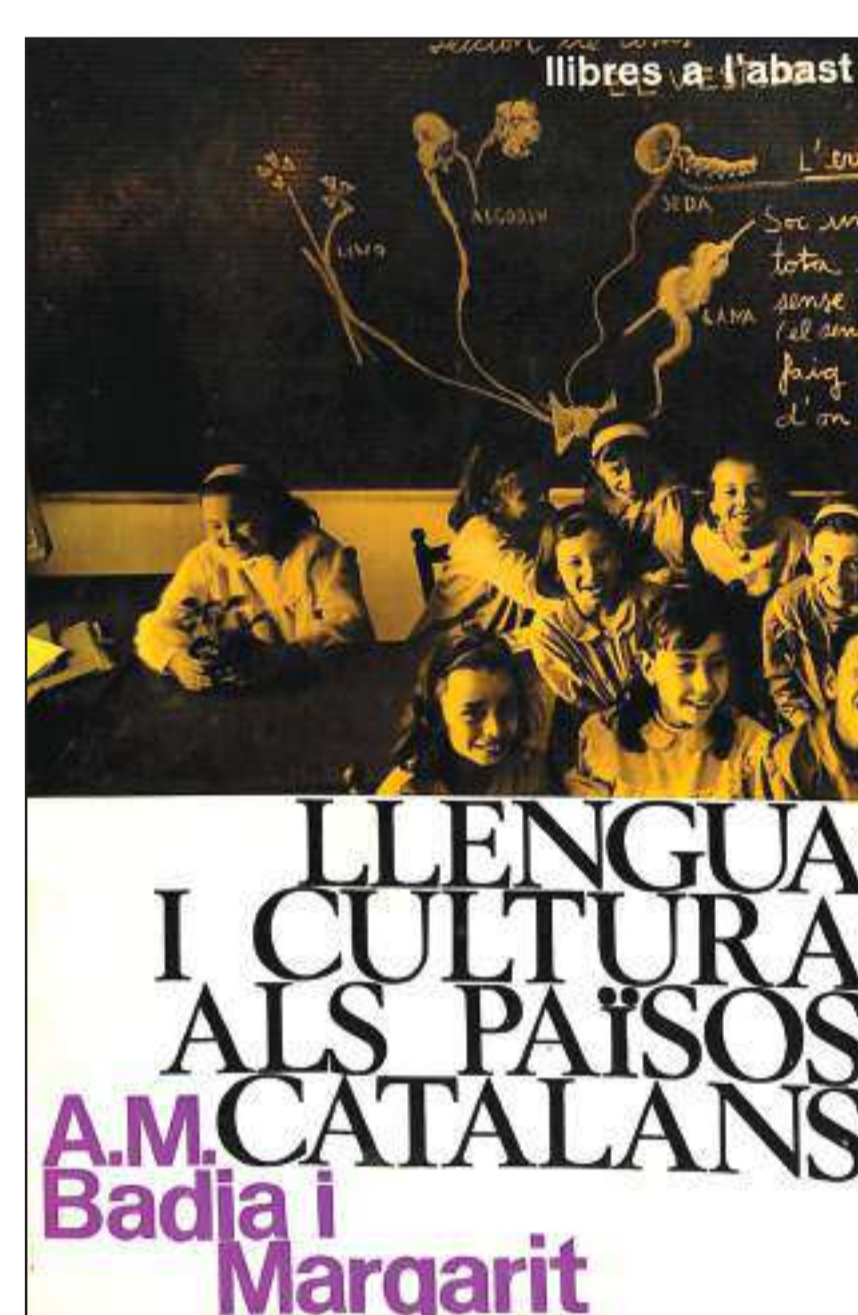
- És professor convidat a la Universitat de Munic.

1961-1963

- És professor visitant a la Universitat de Georgetown (Washington DC).
- Publica *Gramàtica catalana* el 1962.

1964

- Publica *Llengua i cultura als Països Catalans*.

Coberta de *Llengua i cultura als Països Catalans*. Barcelona: Edicions 62, col·lecció Llibres a l'Abast, 1964.

Font: CRAI Biblioteca de Lletres, Universitat de Barcelona.

1965

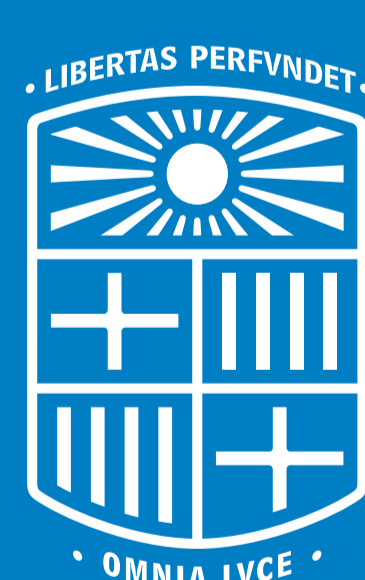
- Esdevé membre corresponent a Catalunya de la Reial Acadèmia Espanyola de la Llengua.

1966

- Esdevé membre de la Comissió Interdiocesana per a la Versió dels Textos Litúrgics al Català.

1967-1968

- És professor visitant a la Universitat de Madison (Wisconsin, EUA).
- Rep el Premi Pompeu Fabra de l'Institut d'Estudis Catalans el 1967.
- Esdevé membre de l'Institut d'Estudis Catalans el 1968, i membre numerari a partir de 1977.
- Organitza el I Col·loqui de Lingüística Catalana, a Estrasburg el 1968.

1969

- Publica *La llengua dels barcelonins: resultats d'una enquesta sociològic-lingüística*.

1973-1974

- Presideix l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (1973-1976). N'esdevé conseller a partir de 1985.
- És vocal de la Comissió de Lingüística per a les Accions Temàtiques Programades del Centre Nacional per a la Recerca Científica, a París (1973-1974).

1974-1976

- És professor associat a la Universitat de la Sorbona (París).

1976

- Publica *Ciència i passió dins la lingüística catalana moderna*.

1977

- Presideix el Grup Català de Sociolingüística.
- És el responsable de l'àmbit de la llengua del Congrés de Cultura Catalana.

1978-1986

- És nomenat doctor honoris causa per la Universitat de Tolosa - Le Mirail.
- És el rector de la Universitat de Barcelona durant tres mandats: 1978-1981, 1981-1984 i 1984-1986.
- Esdevé rector honorari de la Universitat de Barcelona a partir de 1986.

1983

- Presenta *Llengua i societat*.

1986

- Se celebra el seu acte de jubilació a la Universitat de Barcelona, el 29 de maig.
- És nomenat doctor honoris causa per la Universitat de la Sorbona (París), el 12 de desembre.
- Esdevé professor emèrit de la Universitat de Barcelona des de 1987.
- Presideix el Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana.
- Esdevé membre honorari de l'American Association of Teachers of Spanish and Portuguese.
- Rep la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.
- Rep el Premi Ciutat de Barcelona a la investigació.

Acte de nomenament de doctor honoris causa per la Universitat de la Sorbona (París) el 12 de desembre de 1986.

Font: Arxiv Badia Cardús (Biblioteca de Catalunya).

1989

- Presideix la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, en dos mandats, fins al 1995.
- És nomenat doctor honoris causa per la Universitat de Perpinyà.

1990

- És nomenat doctor honoris causa pel Knox College de Galesburg (Illinois, EUA).

1994

- Publica *Gramàtica de la llengua catalana*.
- La Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya institueix el Premi Antoni Maria Badia i Margarit per a recerques i treballs en sociolingüística.
- És nomenat doctor honoris causa per la Universitat Rovira i Virgili.

1995

- Rep el Premi d'Honor de la Fundació Jaume I.

1996

- Rep el Premi de la Fundació Catalana per a la Recerca.

1997

- Rep una medalla de l'Institut d'Estudis Catalans en l'acte de celebració del 90è aniversari de la institució.

1999

- Rep la Medalla d'Or al Mèrit Científic de l'Ajuntament de Barcelona.

2000

- Des d'aquest any dirigeix la revista *Estudis Romànics*.

2002

- És nomenat doctor honoris causa per la Universitat d'Alacant.

2003

- Rep el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.
- És nomenat doctor honoris causa per la Universitat de València.

2004

- Es crea l'Associació d'Amics del Professor Antoni Maria Badia i Margarit, promoguda pels seus deixebles.

2007

- Esdevé president d'honor del Claustre de Doctors de la Universitat de Barcelona.
- La Universitat de Barcelona organitza un acte d'homenatge i una exposició per reconèixer la dilatada i rica trajectòria acadèmica, professional i humana d'Antoni Maria Badia i Margarit.

Acte d'homenatge al Dr. Badia i Margarit al Paranif de la Universitat de Barcelona el 13 de desembre de 2007.

Font: Universitat de Barcelona.

Tribut de l'exposició que es va poder visitar al vestíbul de l'Edifici Històric del 2 de desembre de 2007 al 23 de gener de 2008.

Font: Universitat de Barcelona.

EXPOSICIÓ

El rectorat Badia i la transició a la Universitat de Barcelona

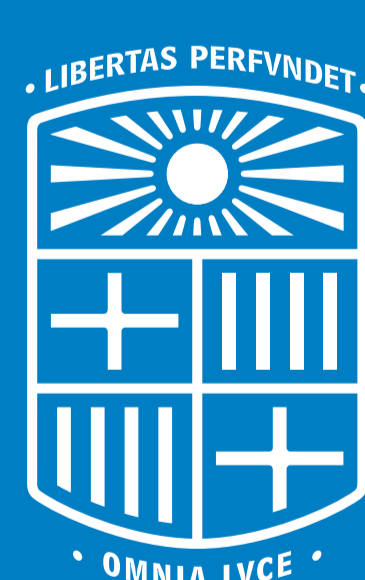
del 2 de desembre de 2007 al 23 de gener de 2008

2014

- Mor als 94 anys.

2020

- Es commemora oficialment el centenari del naixement d'Antoni Maria Badia i Margarit.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Badia i Margarit, 100 anys

La universitat franquista

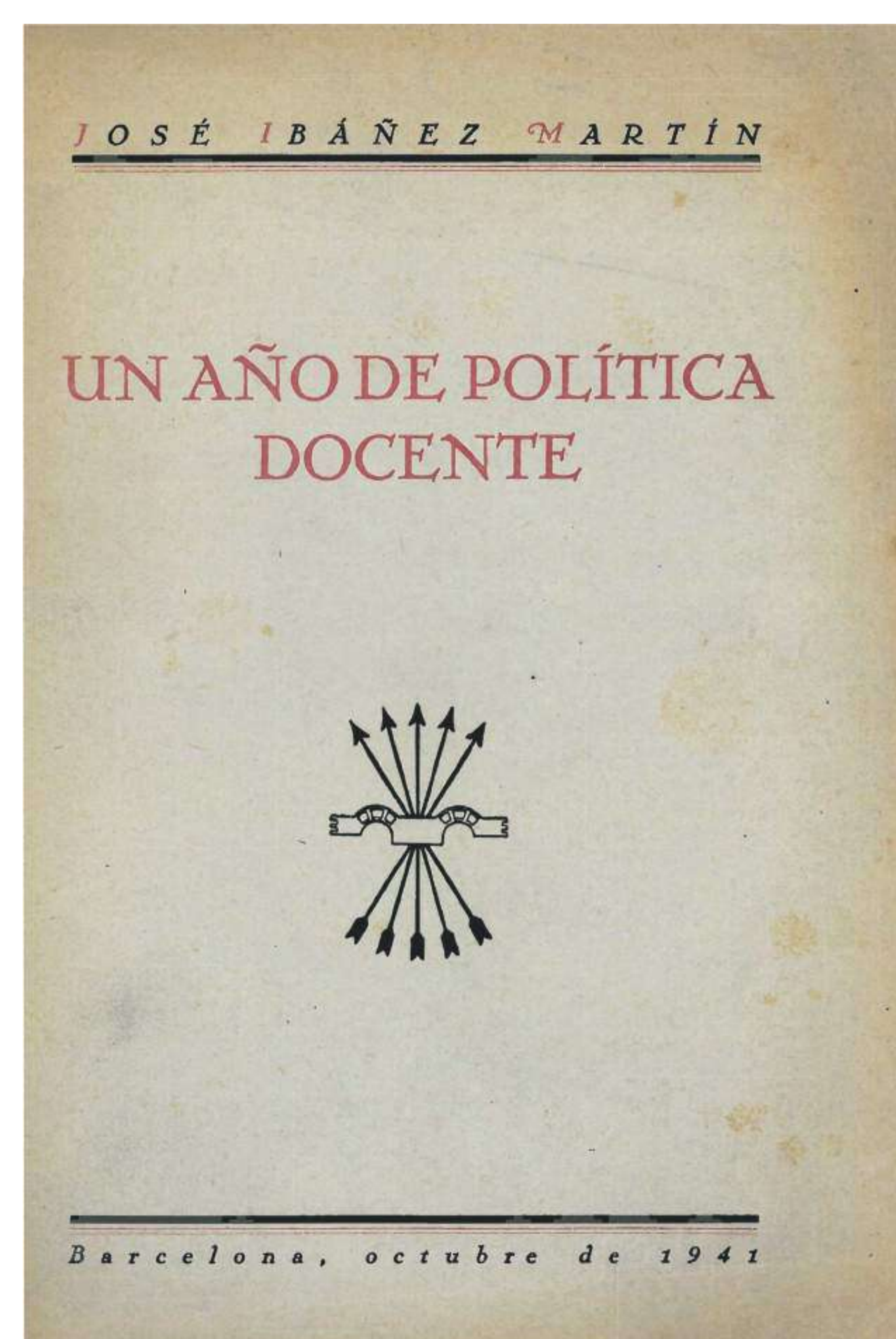
La dictadura franquista va tirar per terra tota la feina modernitzadora i democratitzadora de la universitat republicana, caracteritzada per la coeducació, el laïcisme, el bilingüisme en llocs com Catalunya, la pedagogia activa i el propòsit d'ampliar l'abast de l'ensenyament superior. La nova universitat es fonamentava en la repressió, un enquadrament d'inspiració feixista i l'adoctrinament ideològic.

La repressió va significar la depuració del professorat universitari mitjançant l'obligació de tots els funcionaris de passar per la Comissió Depuradora del Personal o el jutge instructor. A priori, tothom era culpable i havia de demostrar, fins i tot retroactivament, que era adèpte als principis del nou règim. A la Universitat de Barcelona van patir represàlies el 27 % dels catedràtics i un mínim de 135 professors.

La llengua catalana va ser expulsada de la vida acadèmica i es va suprimir l'autonomia universitària.

El nou enquadrament va organitzar els estudiants de manera obligatòria dins del Sindicato Español Universitario (SEU), òrgan de control estudiantil que va arribar a crear escamots violents per evitar possibles dissidències.

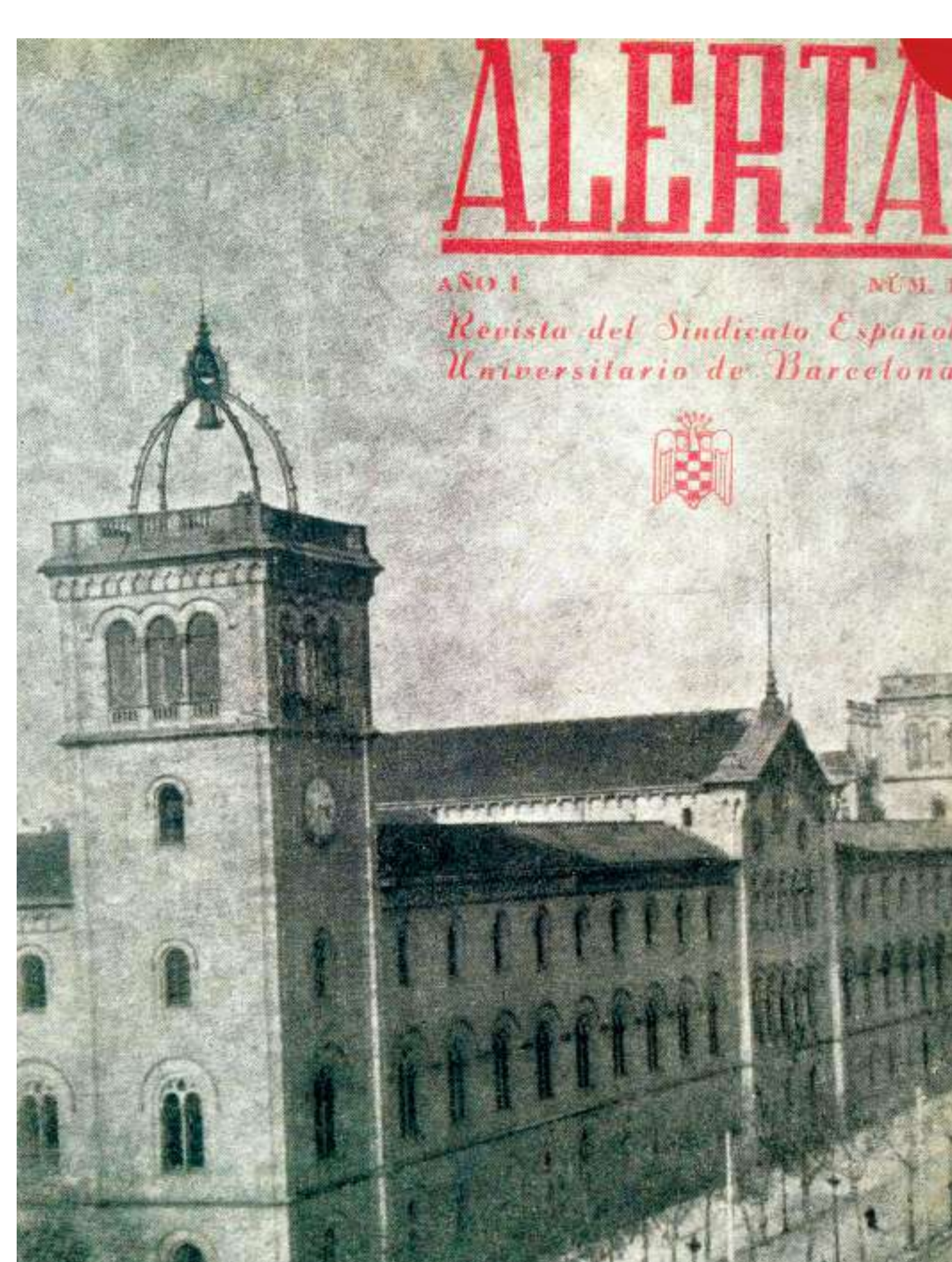
L'adoctrinament ideològic, nacionalment agressiu i políticament totalitari, pretenia esborrar del món universitari l'empremta liberal i il·lustrada, per tornar a un model reaccionari i confessional més propi de l'edat mitjana que del segle xx.

Ibáñez Martín, José. *Un año de política docente: discurso pronunciado por el Excmo. Sr. D. José Ibáñez Martín, ministro de Educación Nacional, en el acto inaugural del curso académico 1941-42, en la Universidad de Barcelona*. Barcelona, octubre de 1941, p. 4.

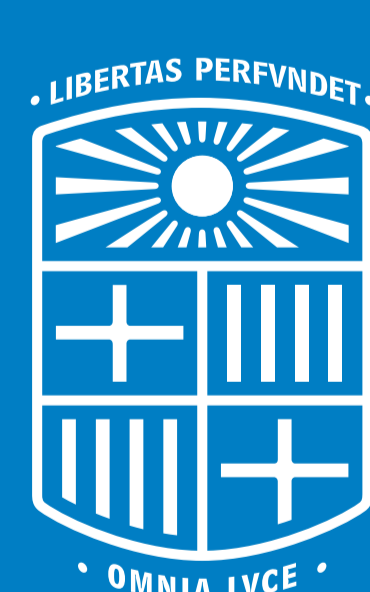
Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

«[...] siguiendo las consignas de un Caudillo providencial, a quien Dios colocó al frente de nuestra Patria para hacernos reconquistar el antiguo rumbo de nuestro Imperio, el Ministerio de Educación Nacional ha puesto sus esfuerzos al servicio de este ideal de rechristianización de la cultura. [...] Por eso España, que nunca ha dejado de ser católica, vuelve, como en los mejores tiempos de su Imperio, por los eternos fueros de la Teología, y en su lucha contra el positivismo racionalista, se esfuerza en fomentar y difundir la doctrina de aquella rama científica que más acerca al hombre al conocimiento de Dios.»

Alerta: revista del Sindicato Español Universitario de Barcelona. Barcelona, año I, número 1 [1942].

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Badia i Margarit, 100 anys

Ressorgiment d'una nova universitat

La llengua i la cultura catalanes es desvetllen

La resistència cultural fou una de les primeres formes de lluita anti-franquista. Els militants catalanistes començaren organitzant activitats culturals: cursos de català, vetllades literàries o trobades acadèmiques, com ara el VII Congrés Internacional de Lingüística Romànica, celebrat a Barcelona l'any 1953, organitzat pel doctor Badia i en el qual el català va esdevenir llengua de debat. El pas següent va ser crear i consolidar plataformes cíviques dedicades a la protecció i la divulgació de la cultura catalana. En aquest àmbit despunta la represa de l'Institut d'Estudis Catalans (1942), la fundació d'Òmnium Cultural (1961) i l'organització del Congrés de Cultura Catalana (1975-1977) i del 3r Congrés Universitari Català (1978).

La Caputxinada i la constitució del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona (1966)

L'hegemonia franquista a la universitat començà a esquarterar-se per l'impuls del moviment estudiantil democràtic. Les primeres organitzacions antifranquistes, com ara la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, creada l'any 1946, donaren pas a un nou moviment universitari que, després de guanyar les eleccions a delegats de curs i a les cambres de facultat el curs 1965-1966, posà en marxa el procés de constitució del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona. Aquest procés culminà amb la Caputxinada: l'assemblea fundacional d'aquest sindicat els dies 9, 10 i 11 de març de 1966 al convent dels caputxins de Sarrià, que acabà amb la intervenció de la policia.

L'afer del Casal de Montserrat i la detenció de Badia i Margarit (1967)

El gener de 1967, sent el doctor Badia president del Casal de Montserrat, la policia va registrar la seu d'aquest centre cultural vinculat a l'Abadia i situat al carrer de València. Hi van trobar propaganda clandestina pertanyent als estudiants universitaris, que utilitzaven la multicopista del Casal. En un primer moment van detenir la vicesecretària de l'entitat, però passats un parell de dies la policia va anar a buscar el doctor Badia a casa seva i també el van detenir. Després d'hores d'interrogatoris i d'una nit als calabossos de la comissaria de la Via Laietana, el van traslladar al Palau de Justícia perquè declarés i, finalment, a la presó Model. Pocs dies després va sortir en llibertat, però va quedar a disposició del Tribunal d'Ordre Públic, que no el va arribar a citar mai.

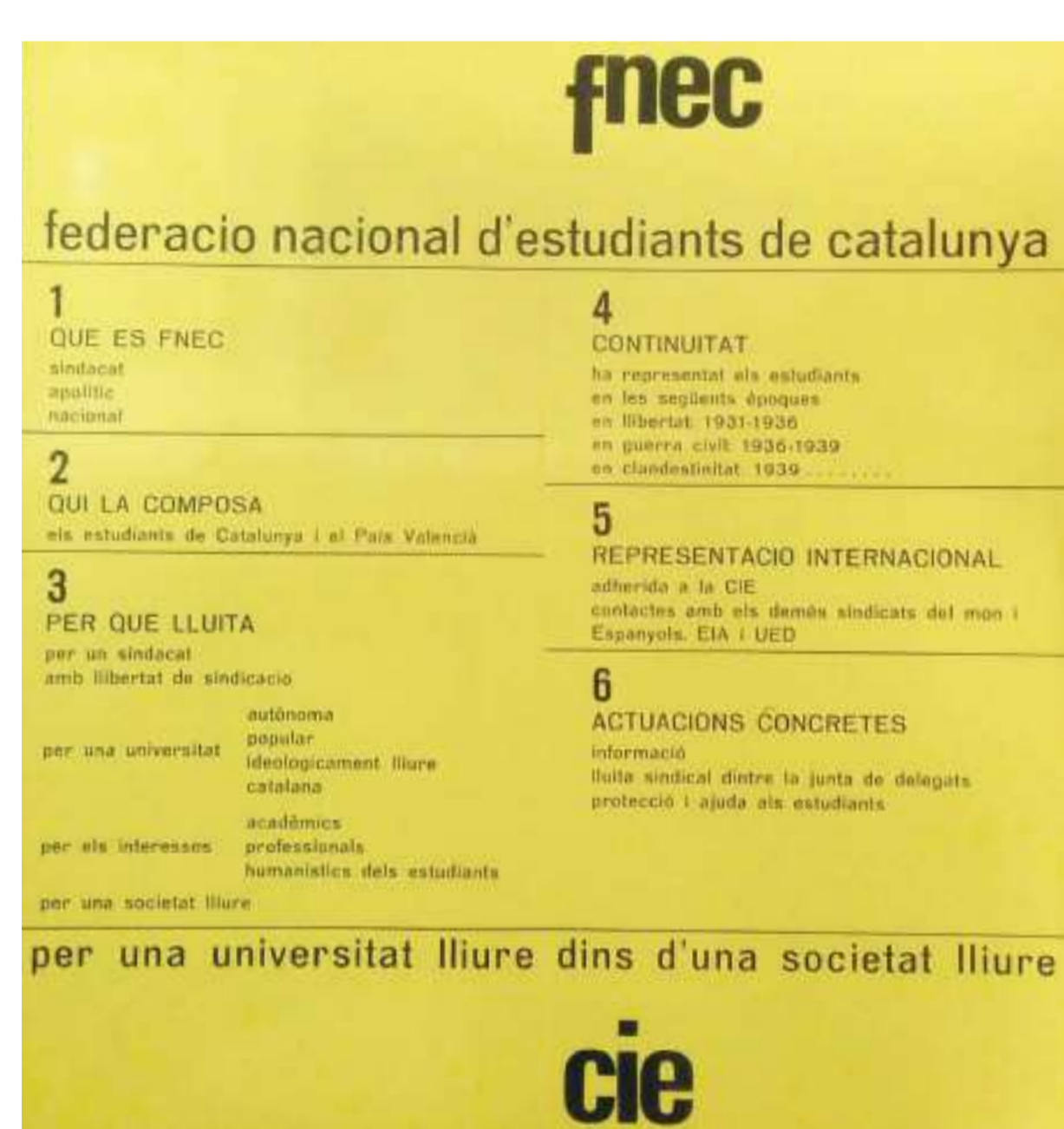
Una universitat en lluita (la tancada de 1969 i la «defenestració» del dictador)

La creixent conflictivitat política a la universitat es traduïa en episodis tan emblemàtics com l'ocupació, per part dels estudiants, del rectorat de la Universitat de Barcelona el 17 de gener de 1969. El punt àlgid de l'ocupació va ser la «defenestració», des del rectorat, d'una bandera espanyola i d'un bust de Franco que, dins del clima d'efervescència anti-franquista que es vivia a les principals universitats espanyoles, tingué com a conseqüència la declaració de l'estat d'excepció a tot el territori espanyol el 24 de gener de 1969. Una bona prova de la forta càrrega simbòlica de l'acte de protesta portat a terme pels estudiants és la celebració, el 26 de gener del mateix any, d'un «acto de desagravio a la bandera» organitzat per les màximes autoritats franquistes a Barcelona.

Programa del 3r Congrés Universitari Català, celebrat a la Universitat de Barcelona l'abril de 1978. El Dr. Badia va intervenir en l'acte d'inauguració.

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

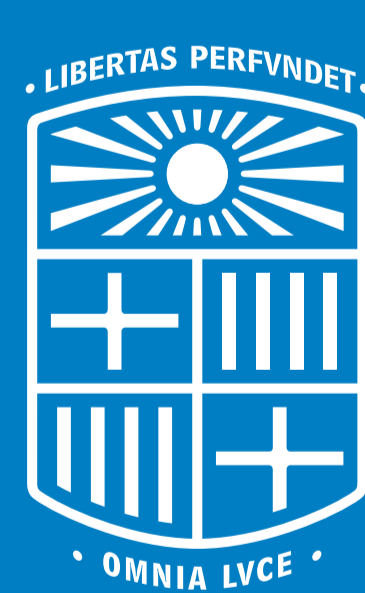
Fuller de presentació de la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya (FNEC), sindicat democràtic clandestí d'estudiants universitaris de Catalunya que va ser reconegut formalment pel II Congrés Iberoamericà d'Estudiants (CIE).

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

Eleccions 67/68. Cartell electoral del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona.

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

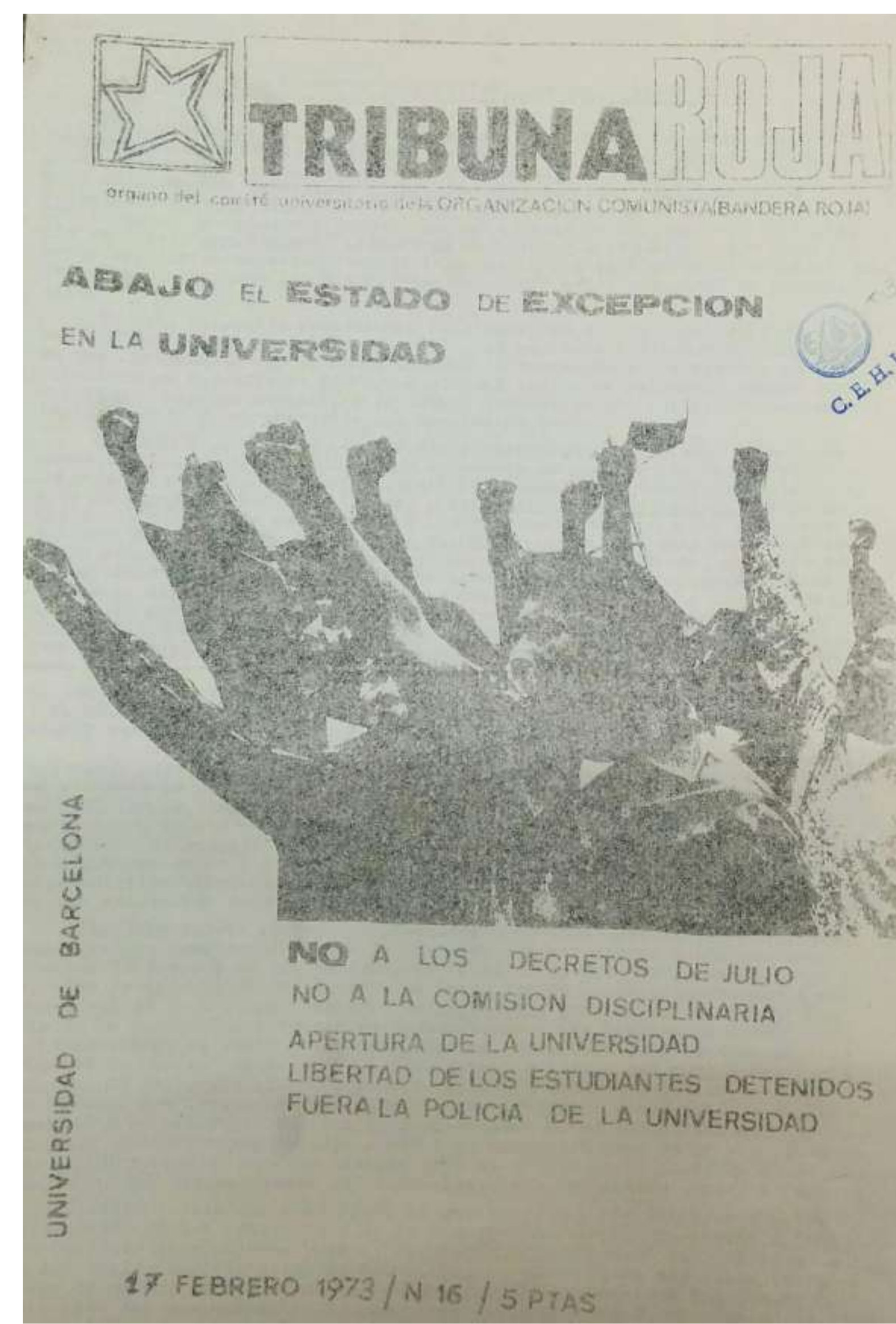
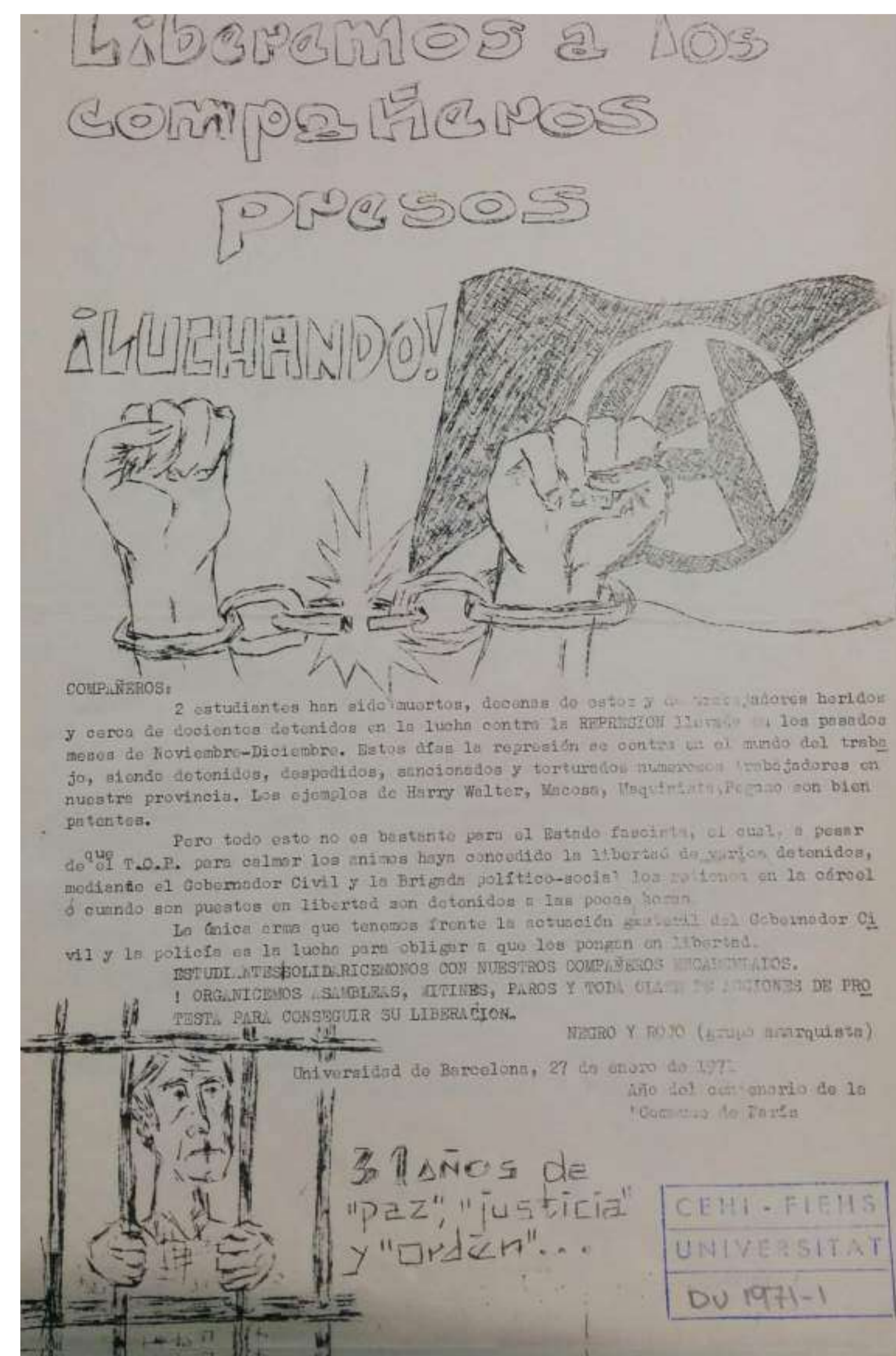
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Badia i Margarit, 100 anys

La politització dels estudiants

Dins del combat ideològic que tenia lloc a la universitat, als anys seixanta i setanta l'antifranquisme de la majoria dels estudiants es traduí en una creixent politització del moviment universitari. Les organitzacions polítiques clandestines entraren amb força a la universitat: dinamitzaren la vida universitària, organitzaren els estudiants i estengueren la lluita contra la dictadura. El ventall ideològic d'aquestes institucions col·lectives democràtiques inclogué les diverses tendències del moviment comunista, el món llibertari, la tradició socialista i l'àmbit nacionalista. En els darrers anys del règim, el franquisme s'hagué d'enfrontar a un moviment universitari bolcat a l'esquerra, o fins i tot a l'extrema esquerra.

Fem-ne de les limitacions, imposicions democràtiques? Volant editat pel PSUC en defensa dels drets democràtics dels estudiants.

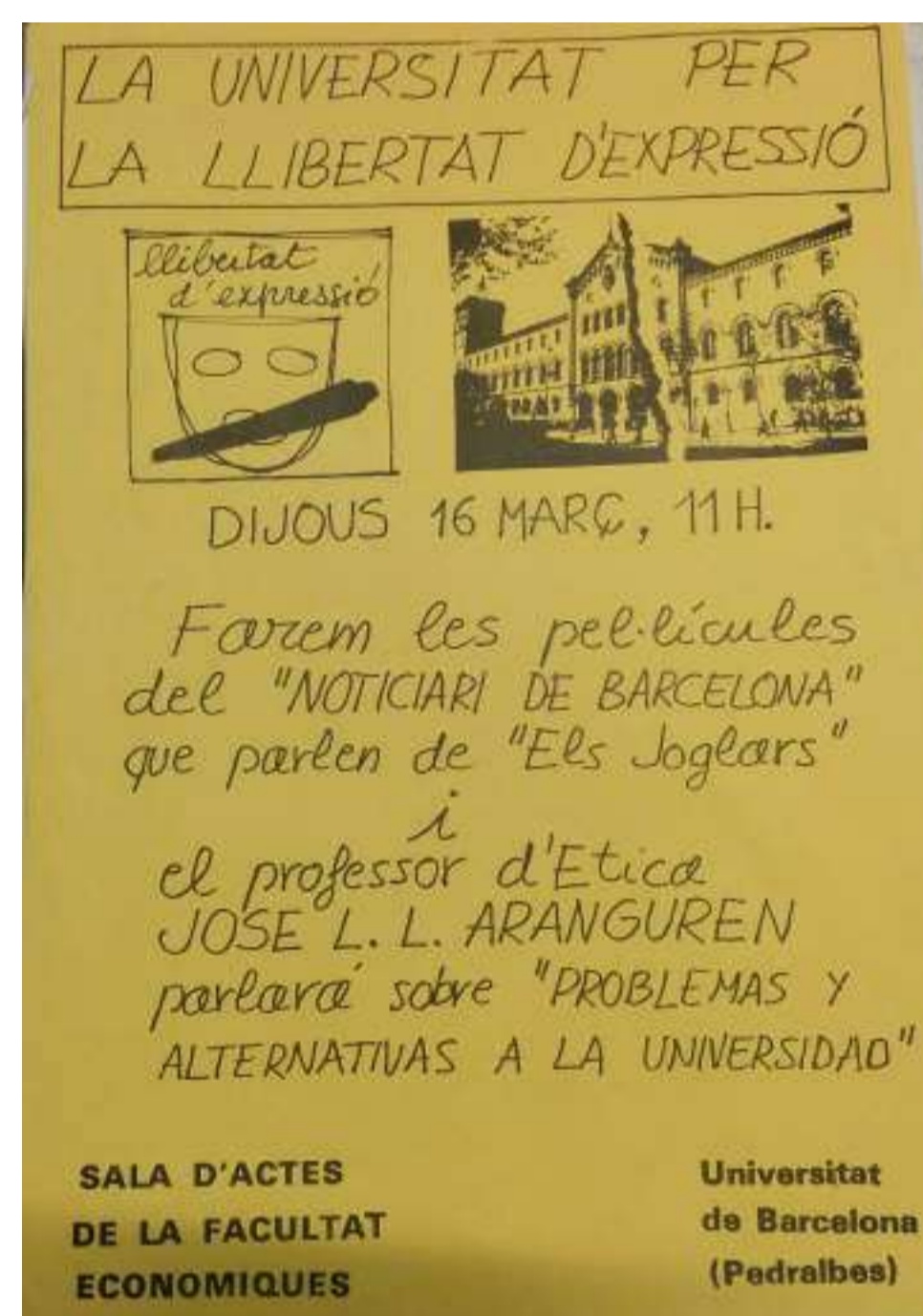
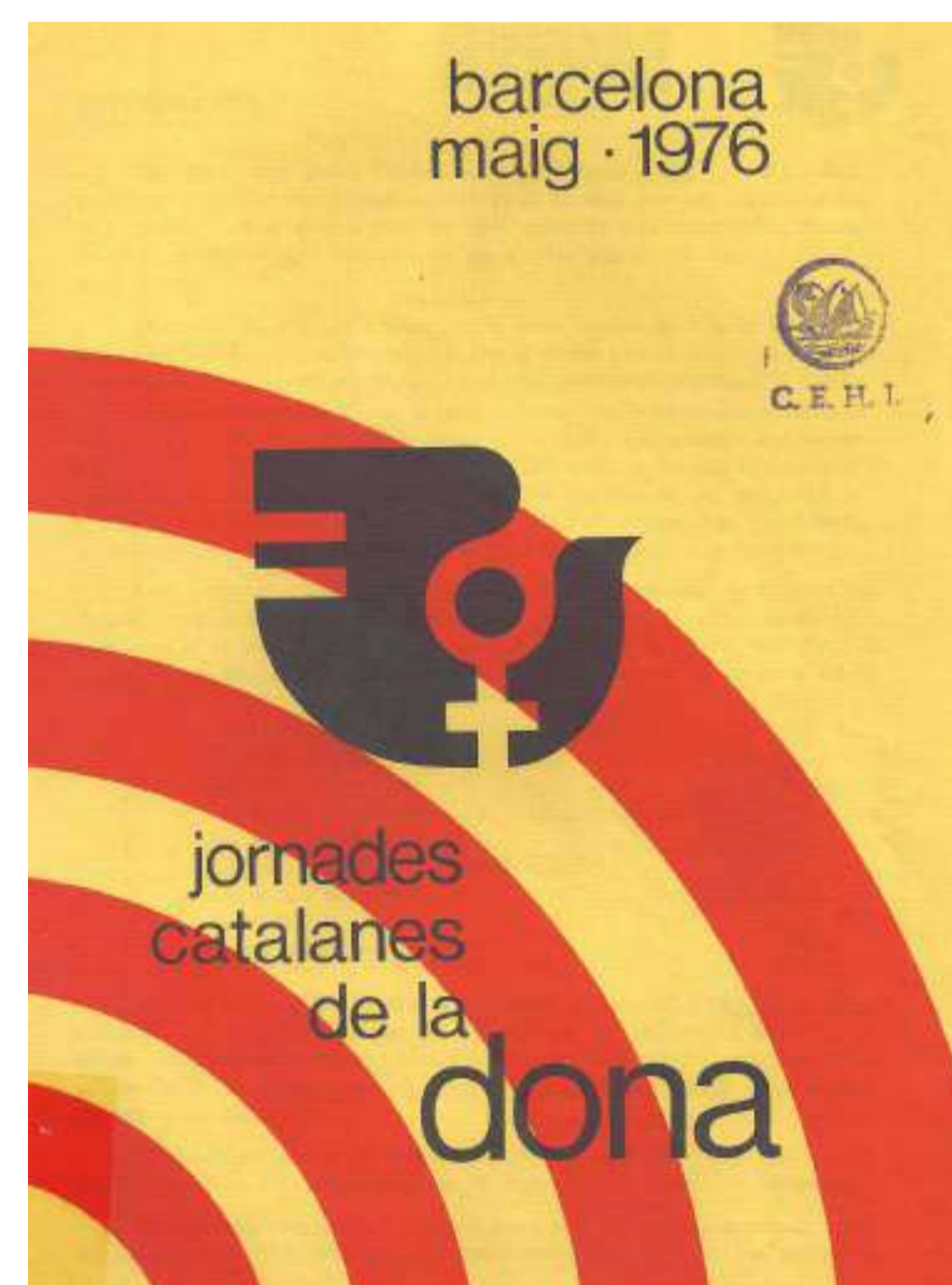
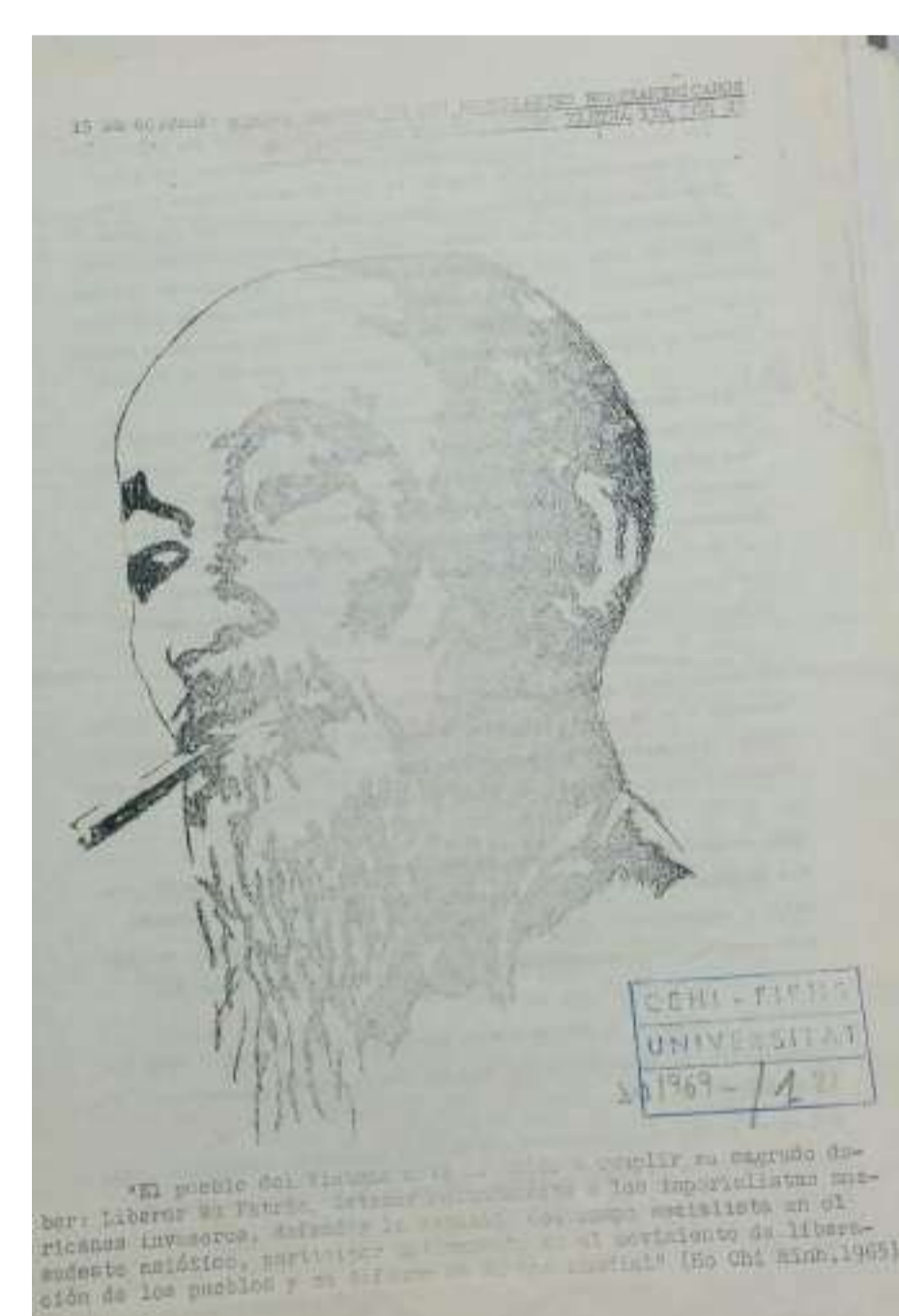
Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

Libéramos a los compañeros presos luchando! Volant del grup anarquista Negro y Rojo en solidaritat amb els presos. Barcelona, 27 gener 1971.

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

Tribuna Roja: òrgan del comitè universitari de la organització comunista (Bandera Roja). Universitat de Barcelona, núm. 16, 17 febrer 1973.

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

15 de Octubre: huelga general de los estudiantes norteamericanos en apoyo de la lucha del pueblo vietnamita por su liberación. Volant editat per estudiants del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) (1969).

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

Jornades Catalanes de la Dona. Barcelona, del 27 al 30 de maig de 1976. Cartell de les jornades celebrades al Paraninfo de la Universitat de Barcelona.

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

La universitat per la llibertat d'expressió. Cartell anunciant d'un acte de suport a Els Joglars i en favor de la llibertat d'expressió (1978).

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

ELS PNN

Els professors no numeraris (PNN) havien permès a la universitat de superar el boom d'estudiants que havia començat a produir-se des d'abans dels anys seixanta. En poc menys de deu anys, el nombre d'estudiants s'havia duplicat. I va ser aquest col·lectiu laboral qui «tragué les castanyes del foc» –en paraules de doctor Badia–, en uns anys en els quals era impossible aconseguir prou places docents de plantilla per la via tradicional de les oposicions, amb la urgència que es requeria. El que sí que era fàcil era nomenar professors «encarregats de curs», els quals van acabar constituint un nombrós grup extremament descontent per les seves precàries condicions laborals: contractats sense cap garantia de continuïtat en el lloc, amb sous escandalosament inferiors als dels catedràtics i als dels professors adjunts numeraris, per dur a terme, en molts casos, la mateixa feina.

Molts d'aquests professors procedien del Sindicat Democràtic d'Estudiants i van formar un grup de pressió i d'opinió fort que organitzà comissions de treball a gairebé totes les facultats, amb la idea de discutir no només sobre les seves reivindicacions sinó també sobre el futur de la universitat (estatut del professorat, plans d'estudis, vida acadèmica, funcionament administratiu, etc.). Molts van impulsar un moviment de veritable renovació universitària.

PNN en huelga [febrer 1977].

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

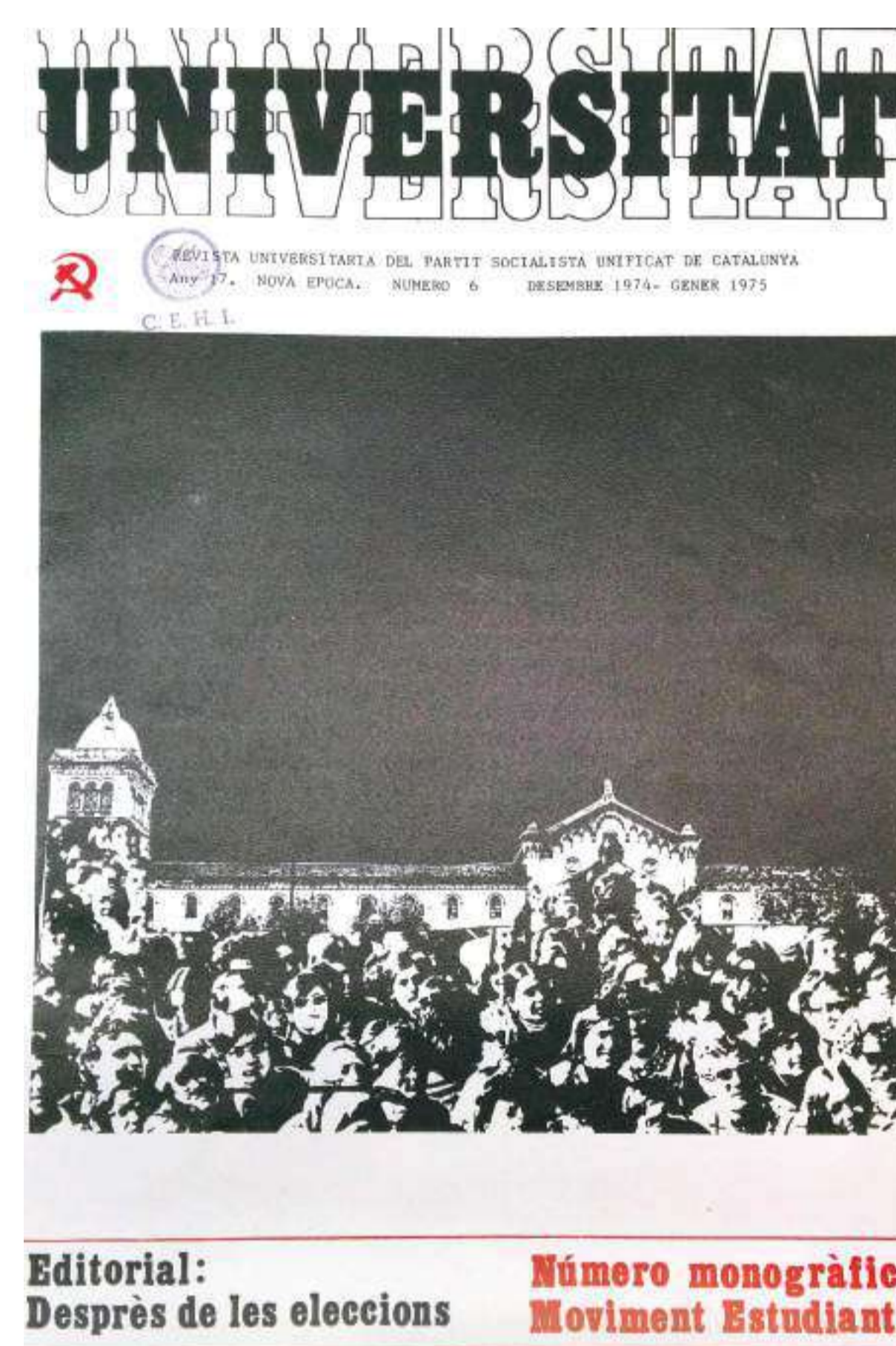

PNN estabilidad sí, oposiciones no [1977].

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

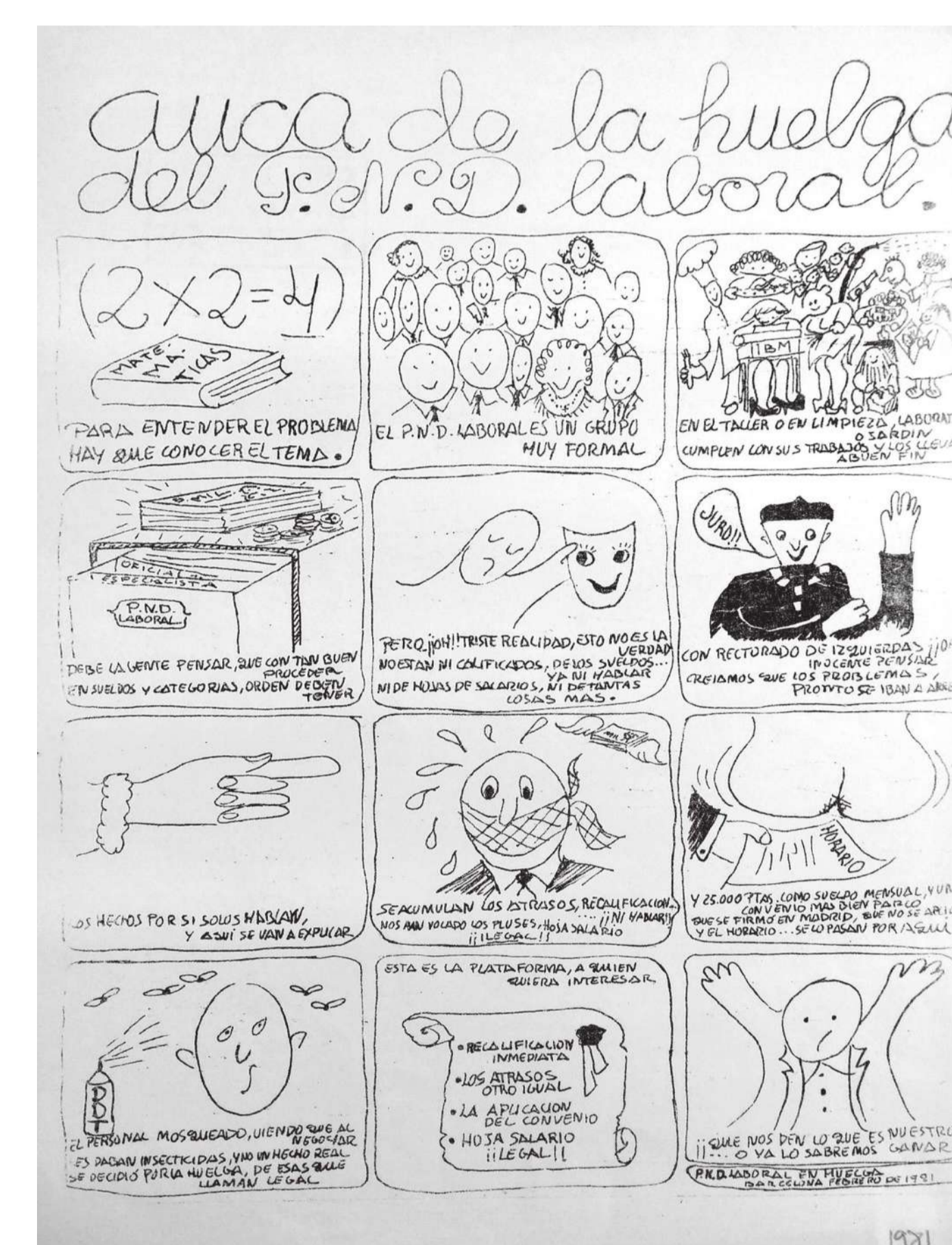
ELS PND

El personal no docent (PND), és a dir, el personal d'administració, gestió i serveis, no es quedava enrere quant a les pèssimes condicions laborals, i reivindicaven amb tota justícia millores en tots els àmbits: salarials, d'horaris, de dignificació dels llocs de treball, etc. Es van organitzar i van convocar vagues ben sonades, com la que va provocar el col·lapse de la universitat l'octubre de 1976 sota el rectorat de Fabià Estapé, que posaren de manifest la importància del col·lectiu a l'hora de mantenir en marxa la institució i que serviren perquè els diferents equips rectorals el consideressin un element fonamental a l'hora de planificar el futur de tota la universitat.

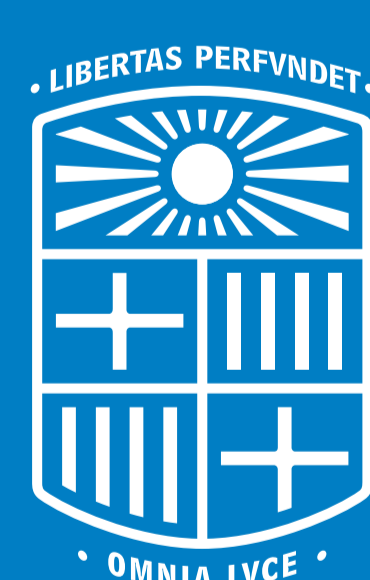
Universitat, revista universitària del Partit Socialista Unificat de Catalunya. Any 17, núm. 6, desembre 1974 - gener 1975. Número monogràfic: «Moviment estudiantil».

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

Aunca de la huelga del PND laboral [1981].

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

Badia i Margarit, 100 anys

El mandat Badia i la democratització de la universitat

A la Universitat de Barcelona, la democratització de les institucions universitàries va tenir el seu punt d'inflexió el 15 de març de 1977, amb el Claustre que va forçar la dimissió de Jiménez de Parga, rector en funcions, i que va modificar la composició claustral per tal de democratitzar l'elecció del rector. Després de mesos de reunions, presidides pel nou rector en funcions, Joan Obiols, el 15 de desembre de 1977 Antoni Maria Badia i Margarit, l'únic candidat que s'havia presentat al màxim òrgan directiu de la Universitat de Barcelona, va ser elegit nou rector pel Claustre, amb el suport dels professors no numeraris, el moviment estudiantil i un sector dels catedràtics. El seu mandat s'inicià el 19 de gener de 1978, en un marc polític presidit pel govern de la Unió de Centrodemocràtic a Espanya i amb una Generalitat provisional tot just reinstaurada. El seu programa de govern apostava per una universitat autònoma i democràtica, d'elevat nivell científic i al servei del poble de Catalunya.

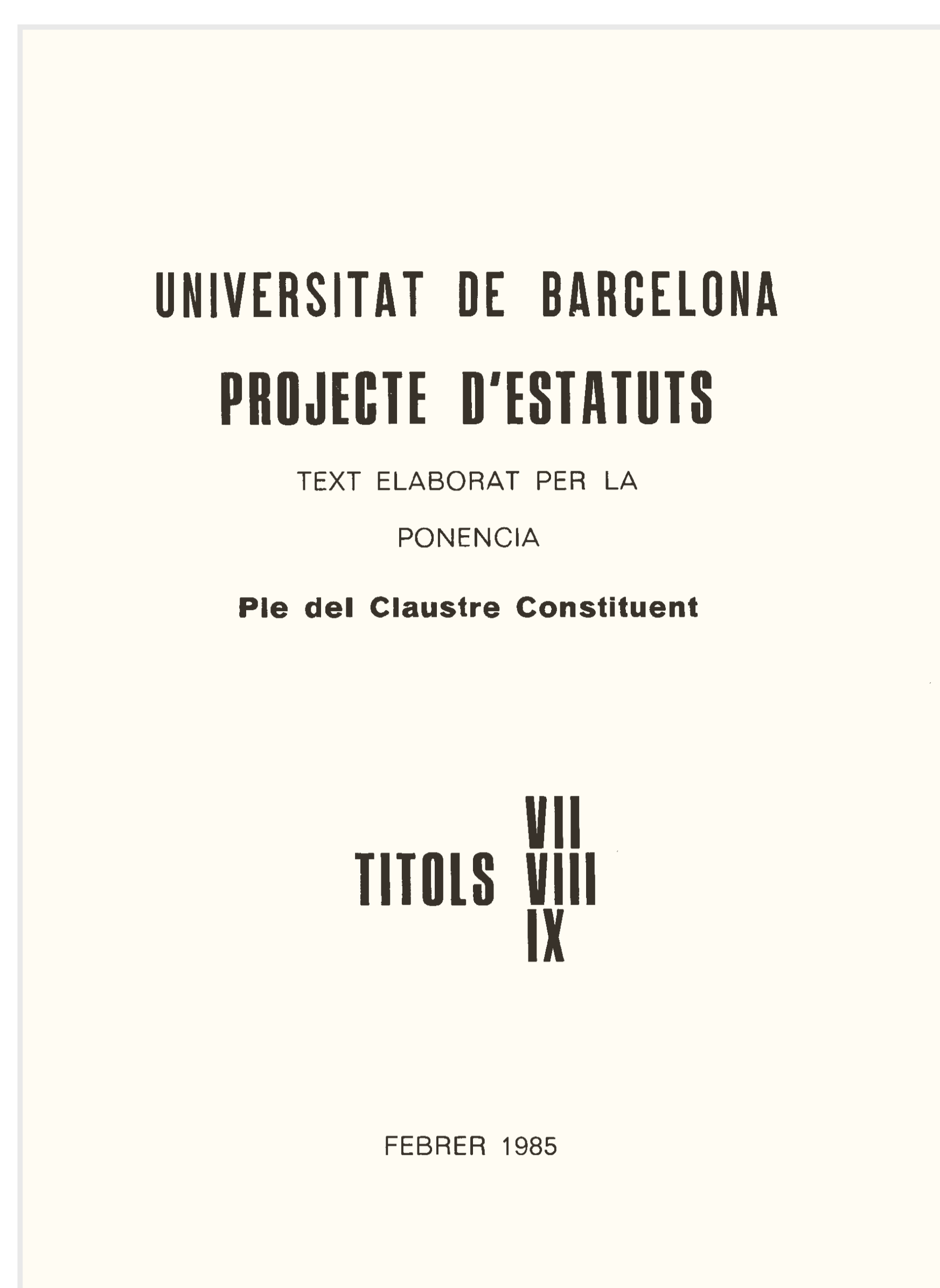
El 5 de maig de 1981 Badia i Margarit renovà el seu càrrec en una altra elecció claustral en què va aconseguir més vots que la suma dels altres tres candidats que s'hi van presentar. El context històric d'aquest segon mandat es va caracteritzar per la victòria socialista de l'octubre de 1982, la promulgació de la Llei de reforma universitària el setembre de 1983 i la signatura dels acords de la Comissió Mixta de Traspassos Estat-Generalitat el febrer de 1984, que comportaven la transferència de les competències universitàries al govern autonòmic.

D'acord amb les noves disposicions de la llei esmentada, el doctor Badia va ser elegit per tercera vegada consecutiva rector de la Universitat de Barcelona el febrer de 1984.

Un cop aprovat el traspàs de competències en matèria d'universitats, era el moment de redactar uns nous estatuts de la Universitat de Barcelona, tasca que va provocar problemes legals i d'interpretació amb el Govern de la Generalitat. Tot i que el Claustre va aprovar els nous estatuts el febrer de 1985, no es publicaren al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* fins al mes d'agost. Amb els nous estatuts en vigor, el doctor Badia no es presentà a la reelecció i deixà el càrrec de rector el 4 de febrer de 1986.

Dins la tasca del rectorat Badia, a més de l'elaboració dels nous estatuts, s'ha de destacar la defensa del model de contractació del professorat en detriment del sistema d'oposicions, una nova gestió econòmica més transparent dels recursos de la universitat i l'ampliació de l'oferta universitària amb noves infraestructures, com les de Física i Geologia, i l'ampliació de Farmàcia.

El doctor Badia i Margarit va celebrar la seva jubilació de la càtedra amb un acte oficial el 29 de maig de 1986.

Universitat de Barcelona. Projecte d'estatuts. Text elaborat per la ponència. Ple del Claustre Constituent. Títols VII-VIII-IX. Febrer 1985.

Font: CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, Universitat de Barcelona.

Acte d'investidura com a doctor honoris causa del poeta Salvador Espriu al Paraninfo de la Universitat de Barcelona el 10 de març de 1980.

Font: Fons fotogràfic de la UB.

Concert durant l'acte d'investidura com a doctor honoris causa del poeta Salvador Espriu al Paraninfo de la Universitat de Barcelona el 10 de març de 1980.

Font: Fons fotogràfic de la UB.

Acte d'obertura del curs acadèmic 1981-1982 presidit pel rector Antoni Maria Badia i Margarit al Paraninfo de la Universitat de Barcelona.

Font: Fons fotogràfic de la UB.

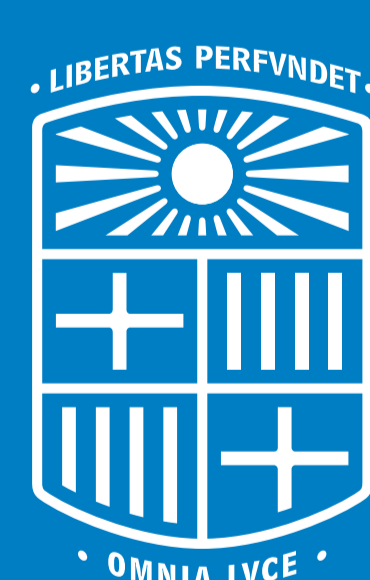
Acte d'investidura com a doctor honoris causa del metge i anatomista Francesc Orts Lloca al Paraninfo de la Universitat de Barcelona el 28 d'abril de 1982.

Font: Fons fotogràfic de la UB.

Acte d'investidura com a doctor honoris causa del psiquiatra Julián de Ajuriaguerra Ochandiano al Paraninfo de la Universitat de Barcelona el 2 de març de 1983.

Font: Fons fotogràfic de la UB.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

**«El rectorat Badia i la transició
a la Universitat de Barcelona»**

EXPOSICIÓ, 2007

Organització

Universitat de Barcelona

Centre d'Estudis Històrics Internacionals

Comissariat

Rafael Aracil

Antoni Segura

Adjunts al comissariat

Lola Harana

José Manuel Rúa

Collaboració especial

Antoni Maria Badia i Margarit

«Badia i Margarit, 100 anys»

EXPOSICIÓ, 2020

Organització

Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística
de la Universitat de Barcelona

Coordinació

Vicerectorat d'Arts, Cultura i Patrimoni (VR-ACP)
Centre d'Estudis Històrics Internacionals (CEHI)

Adaptació del contingut

Lola Harana (CEHI)

José Manuel Rúa (CEHI)

Pili Mateo (VR-ACP)

Disseny gràfic

Ricard Garcia

Impressió

Artyplan, SL

Material gràfic

Biblioteca de Catalunya

Centre d'Estudis Històrics Internacionals

CRAI Biblioteca de Lletres, UB

CRAI Biblioteca del Pavelló de la República, UB

Agraïments

Carles Duarte i Montserrat

Família Badia Cardús

